

Abdel-Khalek Ölüm Anksiyetesi Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Abdel-Khalek Ölüm Anksiyetesi Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=16183>

Özet

Abdel-Khalek Ölüm Anksiyetesi Ölçeği, bireylerin ölüme yönelik kaygı düzeylerini ve bu kaygının çok boyutlu yapısını ölçmek amacıyla geliştirilmiş 20 maddelik psikometrik bir araçtır. Bu ölçeğin Türkçe formunun geçerlilik ve güvenilirlik çalışması, 2015 yılında Aybala Sarıççek Aydoğan ve arkadaşları tarafından **üniversite öğrencileri** örnekleminde gerçekleştirilmiştir.

Uyarlama çalışması, ölçeğin psikometrik özelliklerini detaylıca incelemiş ve yüksek düzeyde iç tutarlılığa sahip olduğunu ortaya koymuştur. Türkçe form için hesaplanan **Cronbach Alfa** değeri 0,86 olarak bulunmuştur. Ölçek, 5 alt boyut altında toplanan maddeler aracılığıyla, ölüme ilişkin görsel uyaranlardan ölümden sonrası bilinmezliğe kadar çeşitli anksiyete bileşenlerini değerlendirme imkanı sunmaktadır.

Bu çalışmada aynı zamanda ölçeğin performansı **Templer Ölüm Anksiyetesi Ölçeği** ile karşılaştırılarak analiz edilmiş ve Abdel-Khalek Ölçeği'nin Türkçe formunun daha güçlü güvenilirlik katsayılarına sahip olduğunu göstermiştir.

Anahtar Kelimeler

Ölüm Anksiyetesi, **Psikometri**, Geçerlilik, Güvenilirlik, **Cronbach Alfa**, Uyarlama, Üniversite Öğrencileri, Ölüm Korkusu.

Yazarlar

Ölçeğin Türkçe uyarlama çalışmasının yazarları:

Aydoğan, A. S., Gülseren, S., Sarıkaya, Ö. Ö., Özen, Ç.

Amaç

Bu ölçeğin temel amacı, bireylerin ölüme karşı hissettikleri **anksiyete** düzeyini ve bu kaygının farklı boyutlarını sistematik olarak ölçmektir. Ölçek, özellikle bireylerin ölümün çeşitli yönlerine (fiziksel, ruhsal, çevresel) karşı gösterdiği tepkileri ayrıştırmayı hedefler.

Ölçeğin Türkçe uyarlamasının birincil amacı ise, **Türkçe** konusundaki popülasyonda, özellikle genç yetişkinlerde ve **üniversite öğrencilerinde**, klinik ve araştırma amaçlı kullanılabilecek, kültürel olarak uygun ve yüksek psikometrik özelliklere sahip bir ölüm ölçümü sunmaktır.

Yapı

Ölçek, psikolojideki temel kavramlardan biri olan **ölüm anksiyetesi** yapısını ölçmektedir. Ölüm anksiyetesi, bireyin varoluşsal kaygılarından ve ölüme ilgili bilişsel, duygusal ve davranışsal

tepkilerinden oluşur. Abdel-Khalek Ölüm Anksiyetesi Ölçeği, bu yapıyı 5 farklı alt boyut aracılığıyla değerlendiren çok boyutlu bir yapıya sahiptir.

Bu alt boyutlar, ölümün farklı bileşenlerinden kaynaklanan özgül kaygılar yakalamak üzere tasarlanmıştır, bu da araştırmacılara genel bir skorun ötesinde detaylı bir profil çizme imkanı sağlar. Ölçekte toplam 20 madde bulunmaktadır ve her bir madde, bireyin ölüme yönelik spesifik bir korku veya endişe alanını temsil etmektedir.

Geçerlik

Abdel-Khalek Ölüm Anksiyetesi Ölçeği'nin Türkçe formunun geçerlilik analizleri, ölçeğin yapısal uygunluğunu ve amaca hizmet etme yeteneğini doğrulamıştır. Çalışmada, ölçeğin geçerliliği, aynı zamanda uygulanan **Templer Ölüm Anksiyetesi Ölçeği** ile karşılaştırılarak incelenmiştir.

Ölçeğin iç tutarlılık katsayısı (Cronbach Alfa) 0,86 olarak hesaplanmıştır. Bu değer, ölçeğin maddelerinin ölçülmek istenen yapıyı tutarlı bir biçimde temsil ettiğini ve yüksek bir iç tutarlılığa sahip olduğunu göstermektedir. Bu bulgular, ölçeğin Türkçe popülasyonunda güvenilir ve geçerli bir araç olarak kullanılabilirliğini sonucunu desteklemektedir.

Güvenirlilik

Ölçeğin güvenilirliği, iç tutarlılık katsayıları üzerinden titizlikle analiz edilmiştir. **Abdel-Khalek Ölüm Anksiyetesi Ölçeği**'nin genel **Cronbach Alfa** değeri 0,86'dır. Bu yüksek katsayı, ölçeğin mükemmel denebilecek bir iç tutarlılığa sahip olduğunu gösterir.

Madde analizi sonuçlarına göre, 20. madde hariç tutulduğunda, her bir madde çıkarıldığında hesaplanan alfa değeri 0,85 ile 0,86 arasında değişmektedir, bu da maddelerin genel güvenilirliğe büyük ölçüde katkıda bulunduğunu gösterir. 20. maddenin çıkarılması durumunda ise alfa değeri 0,90'a yükselmektedir. Ayrıca, ölçeğin güvenilirliğini destekleyen **Guttman katsayısı** da 0,86 olarak hesaplanmıştır.

Karşılaştırmalı analizde, aynı örnekleme kullanılarak Templer Ölüm Anksiyetesi Ölçeği'nin Cronbach Alfa değeri 0,66 olarak belirlenmiştir. Bu sonuç, Abdel-Khalek Ölçeği'nin Türkçe uyarlamasının, ölçülen yapıya göre daha yüksek ve daha tutarlı bir güvenilirlik sağladığını ortaya koymuştur.

Faktör Analizi

Abdel-Khalek Ölüm Anksiyetesi Ölçeği, ölüm kaygısının 5 temel alt boyut üzerinden değerlendirilen bir faktör yapısına sahiptir. Bu faktörler, ölçekteki 20 maddenin dağılımını ve ölçtüğü spesifik kaygı alanlarını belirlemektedir. Bu çok boyutlu yapı, ölüm anksiyetesinin tek bir skorla

açıklanamayacak kadar karmaşık olduğunu vurgular.

Ölçeğin alt boyutları ve madde dağınıkları aşağıdaki gibidir:

Ölümlü İlişkili Görsel Uyarıların Uyandırılması Korku: 5 madde

Ölümün Beraberindeki Fiziksel ve Ruhsal Acıya İlişkin Korku: 5 madde

Ölümü Hatırlatan Diğer Durumlarla İlişkili Korku: 4 madde

Ölümden Sonrasına İlişkin Korku: 3 madde

Ölme Anının Kendisine Yönelik Korku: 3 madde

Ölçme Aracı

Test Türü: Uyarlama (Adaptation)

Format: Kendi kendine raporlama ölçeği (Self-report scale)

Mevcut Diller: İngilizce (Orijinal), Türkçe (Uyarlama)

Popülasyon Grubu: Klinik Olmayan Popülasyon (Özellikle akademik çevre)

Yaş Grubu: Genç Yetkinler

Popülasyon Detayları: Türkiye'deki üniversitelerde öğrenim gören öğrenciler.

Test Metodolojisi: Ölçek, 5'li **Likert Ölçeği** kullanılarak derecelendirilir. Yanıt seçenekleri 1 (Hiç) ile 5 (Çok Fazla) arasında değişmektedir. Ölçekten alınan toplam puanın yüksek olması, bireyin ölüm anksiyetesi düzeyinin yüksek olduğunu gösterir.

Anahtar Kelimeler

Ölüm Anksiyetesi, **Psikometri**, **Ölüm Anksiyetesi** Ölçeği, Guttman Katsayısı, Ölçek Uyarlaması, Templer Ölçeği, Faktör Yapısı.

Yazarlar, Ücret ve Test Yayıncısı

Sorumlu Yazar (Uyarlama): Aybala Sarıççek Aydoğan

Uyarlama Çalışması Yayıncısı: 2015

İletişim E-posta Adresi: aybala.saricicek@gmail.com

Kullanım Alanları: Ölçeğin akademik veya klinik amaçlı kullanım için sorumlu yazar ile iletişime geçilmesi önerilmektedir.

Kaynaklar

Aydın, A. S., Gülseren, F., Sarıkaya, Ö. Ö. ve Özen, Ç. (2015). Abdel-Khalek Ölüm Anksiyetesi Ölçeği Türkçe formunun üniversite öğrencilerinde geçerlilik ve güvenilirliği. *Nöropsikiyatri Arşivi*, 52, 371-375. doi:10.5152/npa.2015.8820

Makalenin orijinaline buradan ulaşılabilir: noropsikiyatriarsivi.com

Ölçeğin orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: abdel-khalek-olum-anksiyetesi-olcegi-toad.pdf

Abdel-Khalek Ölüm Anksiyetesi Ölçeği Maddeleri

5 alt boyut ve 20 madde

Ölümlerle ilişkili Görsel Uyarılarla Uyanıklık Korku (5 m): Ölüye bakmaktan korkarım

Ölümün Beraberindeki Fiziksel ve Ruhsal Acıya İlişkin Korku (5 m): Kalp krizi geçirmekten korkarım

Ölümü Hatırlatan Diğer Durumlarla İlişkili Korku (4 m): Mezarlık ziyaret etmekten korkarım

Ölümden Sonrasına İlişkin Korku (3 m): Ölümden sonraki bilinmeyen şeylerle ilgili endişeliyim

Ölme Anının Kendisine Yönelik Korku (3 m): Ne zaman hasta olsam ölümden korkarım